



ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมปศุสัตว์ (สำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์ โทร.๐ ๒๖๕๓ ๔๔๔๔ ต่อ. ๔๑๓๑) ..
ที่ กษ ๐๖๑๐.๐๕/ ๑ ๓๒๖๓ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง แนวทางการดำเนินงานกรณีมีรายงานผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการของกรมปศุสัตว์ยืนยันตรวจพบ
เชื้ออหิวาต์แอฟริกาในสุกร

เรียน ปศุสัตว์เขต ๑ - ๙

ตามที่กรมปศุสัตว์ได้มีการตรวจพบสารพันธุกรรมของเชื้ออหิวาต์แอฟริกาในสุกรในโรงฆ่าสุกร
พื้นที่จังหวัดนครปฐม และได้รับผลการตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการจากคณะสัตวแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (วิทยาเขตกำแพงแสน) รวมทั้งมีผลการตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการในหลายพื้นที่
ของประเทศไทย ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

เพื่อให้การดำเนินการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร
เป็นไปในแนวทางเดียวกันและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งควบคุมความเสียหายให้อยู่ในวงจำกัด กรมปศุสัตว์
จึงได้กำหนดแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

๑.ระบบการรายงาน

๑.๑ การรายงานประจำวันกรณีไม่พบการป่วยตายผิดปกติหรือไม่มีการทำลายสุกร
เพื่อลดความเสี่ยงต่อโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรในวันนั้น ให้รายงาน Zero report ในแบบรายงาน google form
ตามหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๐๖๑๐.๐๕/ว๘๘๗ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๕ ข้อ ๑

๑.๒ การรายงานกรณีมีการพบการป่วยตายผิดปกติหรือมีการทำลายสุกรเพื่อลดความเสี่ยง
ต่อโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรในวันนั้น ให้เจ้าหน้าที่สัตวแพทย์ในพื้นที่รายงานในระบบ E-smart surveillance
พร้อมทั้งรายงานพบสุกรป่วยตายผิดปกติหรือมีทำลายสุกรในแบบรายงาน google form ตามหนังสือ
ด่วนที่สุด ที่ กษ ๐๖๑๐.๐๕/ว๘๘๗ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๕ ข้อ ๒ เฉพาะวันที่พบสุกรป่วยตายผิดปกติ
หรือมีทำลายสุกร โดยให้นับยอดสะสมตั้งแต่วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๕ เป็นต้นไป

๑.๓ กรณีมีผลการตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการของกรมปศุสัตว์ว่าพบเชื้ออหิวาต์แอฟริกาในสุกร
ที่ไม่ใช่การพบในสุกรมีชีวิต เช่น ตัวอย่างพื้นผิวในโรงฆ่าสุกร ตัวอย่างพื้นผิวในสถานที่จำหน่ายเนื้อสุกรหรือ
ในเนื้อสุกร เป็นต้น ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพื้นที่ที่มีการพบเชื้อ ดำเนินการดังนี้

๑.๓.๑ กรณี ตรวจพบเชื้ออหิวาต์แอฟริกาในสุกรในโรงฆ่าสุกร ให้ดำเนินการสอบสวน
ทางระบาดวิทยาหาแหล่งที่มาของการพบเชื้อโดยการสอบสวนหาฟาร์มที่เคลื่อนย้ายสุกรมีชีวิตที่นำมาเข้าฆ่า
ในโรงฆ่าดังกล่าวย้อนหลัง ๑ สัปดาห์ นับจากวันที่เก็บตัวอย่างในโรงฆ่า นั้น ๆ

๑.๓.๑.๑ หากมีความเชื่อมโยงทางระบาดวิทยาไปยังฟาร์มสุกรในเขตปศุสัตว์
เดียวกันให้ปศุสัตว์จังหวัดพื้นที่ต้นทางที่โรงฆ่าตั้งอยู่ทำหนังสือแจ้งไปยังสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพื้นที่ปลายทาง
ที่ฟาร์มตั้งอยู่ เพื่อดำเนินการสอบสวนทางระบาดวิทยาต่อไป โดยให้อ้างถึงเลขที่หมายเลขตัวอย่างที่สำนักงาน
ปศุสัตว์จังหวัดต้นทางได้รับด้วย และเมื่อปศุสัตว์จังหวัดพื้นที่ปลายทางที่ฟาร์มตั้งอยู่ในรายงานการสอบสวนโรค
ให้อ้างอิงหมายเลขตัวอย่างเดียวกับสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดต้นทางที่โรงฆ่าตั้งอยู่ด้วย ทั้งนี้ เมื่อได้
ผลสอบสวนทางระบาดวิทยาครบถ้วนแล้วให้รายงานผลเป็นหนังสือผ่านสำนักงานปศุสัตว์เขตที่กำกับดูแลพื้นที่
ให้กรมปศุสัตว์ทราบโดยด่วน พร้อมทั้งรายงานผลการสอบสวนในกลุ่มไลน์เฉพาะกิจของจังหวัดของตนเอง

๑.๓.๑.๒ หากมีความเชื่อมโยงทางระบาดวิทยาไปยังฟาร์มสุกรในเขตปศุสัตว์อื่น
ให้ปศุสัตว์จังหวัดพื้นที่ต้นทางที่โรงฆ่าตั้งอยู่ทำหนังสือแจ้งไปยังสำนักงานปศุสัตว์เขตที่กำกับดูแลพื้นที่ที่โรงฆ่า

ตั้งอยู่...

ตั้งอยู่ ให้แจ้งไปยังสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพื้นที่ปลายทางที่ฟาร์มตั้งอยู่ เพื่อดำเนินการสอบสวนทางระบาดวิทยาต่อไป โดยให้อ้างถึงเลขที่หมายเลขตัวอย่างที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดต้นทางได้รับด้วย และเมื่อปศุสัตว์จังหวัดพื้นที่ปลายทางที่ฟาร์มตั้งอยู่ในรายงานการสอบสวนโรคให้อ้างอิงหมายเลขตัวอย่างเดียวกับสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดต้นทางที่โรงฆ่าตั้งอยู่ด้วย ทั้งนี้ เมื่อได้ผลสอบสวนทางระบาดวิทยาครบถ้วนแล้ว ให้รายงานผลเป็นหนังสือผ่านสำนักงานปศุสัตว์เขตที่กำกับดูแลพื้นที่ ให้กรมปศุสัตว์ทราบโดยด่วน และสำเนาแจ้งปศุสัตว์เขตพื้นที่ต้นทางด้วย พร้อมทั้งรายงานผลการสอบสวนในกลุ่มไลน์เฉพาะกิจของจังหวัดของตนเอง

๑.๓.๒ กรณี ตรวจพบเชื้ออหิวาต์แอฟริกาในสุกรในสถานที่จำหน่ายเนื้อสุกร สถานที่จัดเก็บเนื้อสุกรหรือในเนื้อสุกร ให้ดำเนินการสอบสวนทางระบาดวิทยาหาแหล่งที่มาของการพบเชื้อ โดยการสอบสวนหาแหล่งที่มาของเนื้อสุกรชนิดนั้น ๆ เช่น มาจากโรงฆ่าสุกรใด จากสถานที่จัดเก็บซากใดหรือจากร้านจำหน่ายเนื้อสุกรร้านใด เป็นต้น และประสานการดำเนินงานการสอบสวนทางระบาดวิทยาไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องผ่านช่องทางตามข้อ ๑.๓.๑.๑ และ ๑.๓.๑.๒ ต่อไป

๒. การดำเนินงานกรณีพบผลการตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการพบเชื้ออหิวาต์แอฟริกาในสุกร จากห้องปฏิบัติการของกรมปศุสัตว์โดยสังกัดฟาร์มสุกรทุกฟาร์มในรัศมี ๕ กิโลเมตร รอบจุดเกิดโรค หากจะเคลื่อนย้ายสุกรต้องมีคะแนนประเมินความเสี่ยงที่ ๘๐ และ ๖๐ คะแนน สำหรับฟาร์มในรัศมี ๑ กิโลเมตร และมากกว่า ๑ กิโลเมตร ตามลำดับ ทั้งนี้ผลการประเมินความเสี่ยงมีอายุ ๑ สัปดาห์ พร้อมทั้งให้ดำเนินการดังนี้

๒.๑ กรณีมีผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการยืนยันพบเชื้ออหิวาต์แอฟริกาในสุกรในฟาร์มสุกรหรือหมูป่า ให้ดำเนินการทำลายสุกรหรือหมูป่าทุกตัวฝังกลบหรือเผาทำลายซากสุกรหรือซากหมูป่าและสิ่งของภายใต้หลักความปลอดภัยทางชีวภาพป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโรคสู่สิ่งแวดล้อม และให้ชุดใช้ราคาสัตว์และสิ่งของที่ถูกทำลาย ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ.๒๕๕๘ โดยมีแนวทางดังนี้

๒.๑.๑ กรณีมีผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการยืนยันพบเชื้ออหิวาต์แอฟริกาในสุกรในฟาร์มสุกรหรือหมูป่ารายย่อย รายเล็ก ให้ดำเนินการทำลายสุกรหรือหมูป่าทุกตัวฝังกลบหรือเผาทำลายซากสุกรหรือซากหมูป่าและสิ่งของภายใต้หลักความปลอดภัยทางชีวภาพป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโรคสู่สิ่งแวดล้อม และให้ชุดใช้ราคาสัตว์และสิ่งของที่ถูกทำลายตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ.๒๕๕๘

๒.๑.๒ กรณีมีผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการยืนยันพบเชื้ออหิวาต์แอฟริกาในสุกรในฟาร์มสุกรหรือหมูป่ารายกลาง รายใหญ่ ให้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงของการจัดการฟาร์ม ความพร้อมของระบบป้องกันทางชีวภาพ (Biosecurity) ประกอบการพิจารณา โดยให้พิจารณาทำลายสุกรที่แสดงอาการป่วยหรือมีอาการตามนิยามเป็นลำดับแรก พร้อมทั้งให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

๒.๑.๒.๑ สุกรหย่านม สุกรรุ่นและสุกรขุน ให้ดำเนินการเก็บตัวอย่างเลือดหรือน้ำลายในสุกรที่แสดงอาการผิดปกติหรือมีอาการตามนิยามทุกโรงเรือน โรงเรือนละ ๑๕ ตัว พร้อมทั้งเก็บตัวอย่างพื้นผิวโรงเรือนใน ๓ บริเวณ บริเวณละ ๕ ตำแหน่ง ตำแหน่งละ ๑ ตารางฟุต หากพบผลการตรวจเป็นบวกในโรงเรือนใดให้เก็บตัวอย่างพื้นผิวซ้ำอีกครั้งในทุกคอกย่อย คอกย่อยละ ๑๕ ตำแหน่ง ตำแหน่งละ ๑ ตารางฟุต ในโรงเรือนนั้น หากคอกย่อยใดให้ผลบวกให้ทำลายเฉพาะสุกรในคอกย่อยนั้น

๒.๑.๒.๒ สุกรพันธุ์ ที่เลี้ยงแบบกรงตับและมีระบบการให้อาหารและน้ำแบบราง ให้ดำเนินการเก็บตัวอย่างเลือดหรือน้ำลายทุก ๆ ๑๐ ตัว เก็บตัวอย่าง ๕ ตัว หากพบผลการตรวจเป็นบวกให้ทำลายสุกรชุดนั้นทันที (๑๐ ตัว)

๒.๒ กรณีมีผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการยืนยันพบเชื้ออหิวาต์แอฟริกาในสุกร ในโรงฆ่าสุกรหรือหมูป่า ให้สัตวแพทย์พื้นที่ขอความร่วมมือผู้ประกอบการชะลอการนำสุกรหรือหมูป่าเข้าฆ่าและทำความเข้าใจ

สะอาดทำลายเชื้อโรค พร้อมทั้งดำเนินการเก็บตัวอย่างพื้นผิว (surface swab) จำนวน ๓ บริเวณ คือ พื้นที่คอกพักสุกรหรือหมูปาก่อนเข้าโรงฆ่า (๕ ตำแหน่ง) พื้นที่บริเวณการผลิต เก็บตัวอย่างอย่างน้อย ๑๐ ตำแหน่ง) และพื้นที่ท่อระบายน้ำทิ้งของโรงฆ่าสุกรหรือหมูป่า (๕ ตำแหน่ง) โดยใช้ผ้าก๊อชปลอดเชื้อ (sterile gauze) จุ่มน้ำเกลือ (NSS) ให้ชุ่มแล้วป้ายบริเวณพื้นผิว ๑ แผ่น แผ่นละ ๑ ตารางฟุต กระจายให้ครอบคลุมแต่ละบริเวณและรวมใส่ถุงแยกแต่ละบริเวณของโรงฆ่าสุกรนั้น ๆ จำนวน ๒ ครั้ง ในวันที่ ๐ และวันที่ ๑ หลังทำความสะอาดทำลายเชื้อโรคส่งห้องปฏิบัติการกรมปศุสัตว์และต้องให้ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการเป็นลบทั้งสองครั้ง จึงจะพิจารณาให้สามารถดำเนินการได้ตามปกติ ทั้งนี้ให้สอบสวนทางระบาดวิทยาให้ทราบสาเหตุของการพบเชื้อและสอบข้อมูลย้อนหลัง ๓๐ วัน ว่ามีฟาร์มใดบ้างที่นำสุกรหรือหมูป่าเข้าฆ่าที่โรงฆ่าดังกล่าวและดำเนินการสอบสวนฟาร์มที่เกี่ยวข้องต่อไป

๒.๓ กรณีมีผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการยืนยันพบเชื้ออหิวาต์แอฟริกาในสุกร ในสถานที่จำหน่าย สถานที่จัดเก็บเนื้อสุกรหรือเนื้อหมูป่า ให้สัตวแพทย์พื้นที่ขอความร่วมมือผู้ประกอบการชะลอการขายซากสุกรหรือซากหมูป่าและทำความสะอาดทำลายเชื้อโรคในสถานประกอบการนั้น พร้อมทั้งดำเนินการเก็บตัวอย่างพื้นผิว (surface swab) ใน ๕ บริเวณ บริเวณละ ๕ ตำแหน่ง ๒ ครั้ง ในวันที่ ๐ และวันที่ ๑ หลังทำความสะอาดทำลายเชื้อโรค และส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการของกรมปศุสัตว์และต้องให้ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการเป็นลบทั้งสองครั้ง จึงจะพิจารณาให้สามารถดำเนินการได้ตามปกติ ทั้งนี้ให้สอบสวนทางระบาดวิทยาให้ทราบสาเหตุของการพบเชื้อและสอบข้อมูลย้อนหลัง ๓๐ วัน ว่าซื้อซากสุกรหรือซากหมูป่าจากโรงฆ่าใดหรือจากที่ฟักซากสัตว์ใดและดำเนินการสอบสวนทางระบาดวิทยาต่อไป

๒.๔ กรณีมีผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการยืนยันพบเชื้ออหิวาต์แอฟริกาในสุกร ในเนื้อสุกรหรือเนื้อหมูป่า ให้ดำเนินการทำลายซากสุกรหรือซากหมูป่าทุกซากฝังกลบหรือเผาทำลายซากสุกรหรือซากหมูป่าและสิ่งของภายใต้หลักความปลอดภัยทางชีวภาพป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโรคสู่สิ่งแวดล้อม และให้ชดใช้ราคาสัตว์หรือซากสัตว์และสิ่งของที่ถูกทำลายตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ.๒๕๕๘ ทั้งนี้ สำหรับการตรวจพบเชื้ออหิวาต์แอฟริกาในสุกรในเนื้อสุกร ในสถานที่จัดเก็บซากสุกร หรือสถานที่จำหน่ายเนื้อสุกรขนาดใหญ่ ให้เก็บตัวอย่างเนื้อสุกรทุกชุดการผลิต ชุดการผลิตละ ๕ ตัวอย่าง ตัวอย่างละ ๕๐ กรัม หากพบผลบวกในชุดการผลิตใดให้ทำลายเฉพาะในชุดการผลิตนั้น ๆ และจ่ายค่าชดใช้ราคาซากสัตว์ที่ถูกทำลาย ทั้งนี้ให้สอบสวนทางระบาดวิทยาให้ทราบสาเหตุของการพบความเสี่ยงสูงมากและสอบข้อมูลย้อนหลัง ๓๐ วัน ว่าซื้อซากสุกรหรือซากหมูป่าจากโรงฆ่าใดหรือจากที่ฟักซากสัตว์ใดและดำเนินการสอบสวนทางระบาดวิทยาต่อไป

๓. การดำเนินการประกาศเขตโรคระบาดหรือโรคระบาดชั่วคราว ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดที่ได้รับผลการตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการว่าพบเชื้ออหิวาต์แอฟริกาในสุกรเฉพาะในสุกรมีชีวิต กรณีถ้ามีการประกาศเป็นเขตเฝ้าระวังโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรทั้งจังหวัด ให้เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดยกเลิกคำสั่งประกาศเขตเฝ้าระวังโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรฉบับเดิม และเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศเขตเฝ้าระวังโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรในอำเภออื่น ๆ และประกาศเขตโรคระบาดโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรเฉพาะในพื้นที่อำเภอที่มีรายงานผลการตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการว่าพบเชื้ออหิวาต์แอฟริกาในสุกรเฉพาะในสุกรมีชีวิตเท่านั้น

จึงเรียนมาเพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป



(นายชัยวัฒน์ โยธคล)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมปศุสัตว์